

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština – Assembly

Zakon br. 05/L-018

O ISPITU DRŽAVNE MATURE

Skupština Republike Kosova

Skupština Republike Kosova,

Na osnovu člana 65. (1) Ustava Republike Kosova

Usvaja:

ZAKON O ISPITU DRŽAVNE MATURE

Član 1
Cilj

Ovim zakonom se regulišu funkcija, sadržaj, uslovi, kriterijumi i način organizovanja ispita državne mature.

Član 2
Definicije

1. Izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1.1. **Državna matura** je procena dostignuća, saznanja, veština i sposobnosti učenika koje su postigli tokom pred-univerzitetskog obrazovanja u skladu sa kurikulumom Republike Kosova ili utvrđivanja nivoa postignutih nadležnosti učenika i njihovo odobravanje za nastavak obrazovanja na univerzitetskim nivou;

1.2. **Kandidat** - je učenik, ili osoba koja uspešno završava završni razred višeg srednjeg obrazovanja i podleže ispitu državne mature;

1.3. **Administrator i Nadzornik** – su osobe koje se određuju od strane nadležnih organa za administraciju i nadgledanje testa;

1.4. **Posmatrač** – lice koje je angažovana ODO u saradnji sa DPSM koji posmatra i pomaže proces i upravljanje testa za određeni razred. On koordinira zadatke i poslove u saradnji sa administratorom za odgovarajući razred akreditovan od Komisije;

1.5. **Monitor** – lice koje je angažovao DKM u saradnji sa DPSM za nadgledanje mesta održavanja ispita u cilju pružanja dokaza za uspešno održavanje procesa. On registruje sve aktivnosti i izveštava za realizaciju testa od trenutka početka do završetka ovog procesa u odnosu sa uspostavljenim standardima. Njegove zadatke i obaveze utvrđuju se prethodno od strane DVSM i DKM, dok je on nezavisna osoba o izveštavanju o toku čitavog procesa;

1.6. **Standardizovan test** – je test sastavljen i u skladu sa metričkim karakteristikama testova koji su sastavljeni od strane profesionalne institucije za sastavljanje takvih testova;

1.7. **ODO** - Opštinska direkcija obrazovanja;

1.8. **DPSM** – Divizija za procenu, standarde i monitorisanje;

1.9. **IVO** - Institucije visokog obrazovanja;

1.10. **KDM** - Komisija državne mature;

1.11. **OKK**- Okvir kurikule Kosova.

Član 3 **Održavanje ispita**

Ispit državne mature održava se standardizovanim testom, u jednakim uslovima za sve kandidate prema pravilima i kriterijumima vrednovanja.

Član 4 **Ispit državne mature**

Ispit državne mature je proces prikupljanja, obrade, analize, vrednovanja i interpretacije podataka u cilju određivanja nivoa znanja ovladavanja nadležnostima određenim kurikulom.

Član 5 **Prava kandidata**

1. Kandidat podleže ispitu državne mature na jednom od službenih jezika na Kosovu, prema Zakonu o upotrebi jezika.

2. Kandidat sa posebnim potrebama podleže ispitu državne mature, prema uslovima i kriterijumima koji su prilagođeni njihovim potrebama.

3. Ispitu državne mature podležu i kandidati iz obrazovanja za odrasle.

4. Uslovi i kriterijumi za vrednovanje kandidata sa posebnim potrebama i kandidata kategorije obrazovanja za odrasle će se odrediti podzakonskim aktom.

Član 6 **Kandidat koji dolazi iz inostranstva**

1. Kandidat koji je van Kosova stekao svedočanstvo o završenoj višoj srednjoj školi koja je nostrifikovana na Kosovu, ima pravo da polaže ispit državne mature.
2. Kandidat polaže ispit tamo gde bude odredio MONT, na osnovu nostrifikovane dokumentacije za odgovarajući smer u saradnji sa Opštinskom direkcijom za obrazovanje.
3. Kandidat treba ispuniti uslove polaganja ispita kao i svi drugi kandidati.

Član 7 **Kompetentni organi**

1. MONT je državni organ zadužen za organizovanje ispita državne mature u saradnji sa:
 - 1.1. Centralnom komisijom za državnu maturu (CKDM);
 - 1.2. Opštinskim direktoratom za obrazovanje (ODO).
 - 1.3. Višim srednjim školama;
 - 1.4. Komisijama centara za testiranje.

Član 8 **Komisija za državnu maturu**

1. Komisija za državnu maturu (KDM) je odlučujući, nadzorni, organizacioni, ocenjivački, analitički, i savetodavni organ za maturu.
2. Komisija za državnu maturu ima dvanaest (12) članova sa trogodišnjim mandatom (3), u sledećem sastavu:
 - 2.1. MONT tri (3) člana, jedan od njih je predsednik;
 - 2.2. DPSM jedan (1) član bez prava glasa;
 - 2.3. Institucije visokog obrazovanja tri (3) člana;
 - 2.4. Akademija nauka i umetnosti Kosova jedan (1) član;
 - 2.5. ODO jedan (1) član;
 - 2.6. Predstavnici direktora viših srednjih škola, gimnazija i stručnih škola dva (2) člana;
 - 2.7. Predstavnik Saveta roditelja Kosova jedan (1) član;

3. Ministar imenuje Komisiju za državnu maturu, imajući u vidu rodnu i etničku jednakost.

Član 9

Zadaci i odgovornosti Komisije za državnu maturu

1. Zadaci i odgovornosti Komisije za državnu maturu su:

- 1.1. usvaja listu članova Komisije za predmete za sastavljanje zahteva za ispit državne mature predlogom DPSM-a;
- 1.2. usvaja plan rada za organizaciju državne mature za tekuću godinu izrađenog od DPSM-a, najkasnije do 31. avgusta;
- 1.3. prima mišljenje od zajednice o uspešnom procesu vrednovanja i na osnovu ovih mišljenja donosi uputstva za subjekte u procesu državne mature;
- 1.4. usvaja katalog i vrši usklađivanje predmeta za ispit mature, u skladu sa nastavnim planovima i programima prema smerovima odnosno profilima, na predlog DPSM-a;
- 1.5. objavljuje rezultate testa sa MONT-om;
- 1.6. utvrđuje standarde za administriranje ispita za državnu maturu;
- 1.7. usvaja testove koje je izradio DPSM.

Član 10

Divizija za vrednovanje, standarde i monitoring

1. Obaveze i odgovornosti DPSM-a su:

- 1.1. izrađuje standardizovane testove bazirane na kurikuli Kosova, koje je usvojio KDM/MONT;
- 1.2. predlaže i obučava nadzornike, administratore, članove komisija kao i druge osobe koje su uključene u proces ispita državne mature;
- 1.3. priprema bazu podataka za kandidate za polaganje ispita državne mature;
- 1.4. priprema i objavljuje osnovne i informacione materijale najkasnije u oktobru mesecu;
- 1.5. tokom čitave godine priprema i objavljuje pomoćne materijale za ispit državne mature;
- 1.6. priprema i distribuira uputstva za više srednje škole i ODO za organizaciju pripremnih programa za kandidate koji podležu ispitu mature;
- 1.7. organizuje i vrši nadgledanje procesa štampanja, pakovanja, distribuiranja i povratka materijala za ispit državne mature;
- 1.8. vrši kontrolu i obradu podataka kandidata i priprema rezultate za objavljivanje;
- 1.9. priprema izveštaj o toku testa mature i tehnički izveštaj o ispitu mature;

1.10. objavljuje osnovne materijale, informaciona uputstva i rezultate ispita državne mature na web stranici MONT-a;

1.11. stvara i procesuiru način informisanja u vezi objavljivanja i druge dokumentacije za ispit mature na elektronskoj stranici i medijima.

Član 11 **Opštinska direkcija za obrazovanje**

1. Zadaci i obaveze ODO su:

1.1. objavljivanje obaveštenja o odluci ministra u vezi sa organizovanjem ispita mature;

1.2. određivanje zadataka i obaveza direktorima škola u vezi sa održavanjem ispita mature prema uputstvima KDM-a i DPSM-a;

1.3. obezbeđuje tačne i blagovremene podatke za kandidate koji se vrednuju, uključujući i kandidate sa posebnim potrebama;

1.4. predlaže nadzornike i administratore prema uputstvima DPSM-a;

1.5. određuje objekte za centre testiranja;

1.6. koordinira rad škola – DPSM-a i KDM-a;

1.7. u roku od tri (3) dana pismeno izveštava o procesu ispita državne mature;

1.8. analizira tokove i rezultate ispita državne mature na nivou Škola;

1.9. predlaže i preduzima mere za povećanje kvaliteta bazirajući se na rezultate i analize;

1.10. tokom administriranja testa angažuje ekipe zdravstvene službe.

2. Obavlja i druge poslove koje određuje nadzorni organ.

Član 12 **Viša srednja škola**

1. Zadaci i odgovornosti više srednje škole su:

1.1. priprema listu kandidata koji polažu ispit državne mature i dostavlja ga u ODO-u;

1.2. priprema prostorije za održavanje ispita državne mature prema uputstvima KDM-a;

1.3. priprema i pruža program podrške za ispit državne mature.

Član 13

Komisija u centrima testiranja

1. Komisija centara testiranja sastoji se od tri (3) člana. Dva (2) člana ODO-a i jedan (1) MONT-a, koje predlaže DPSM.
2. Zadaci i odgovornosti Komisije centara testiranja uređuju se podzakonskim aktom, njihovo kršenje kažnjava se na osnovu člana 29 ovog zakona.

Član 14

Administrator i nadzornik

1. Administratora i nadzornika određuje DPSM, na osnovu predloga ODO-a i Institucija visokog obrazovanja.
2. Rad administratora i nadzornika ispita državne mature monitoriše KDM, DPSM i Komisija centra testiranja.
3. Zadaci i odgovornosti administratora i nadzornika uređuju se podzakonskim aktom, za njihova kršenja kažnjavaju se na osnovu člana 29 ovog zakona.

Član 15

Rok za organizaciju ispita državne mature

Rok i datum za organizaciju ispita državne mature određuje Ministarstvo obrazovanja, nauke i tehnologije.

Član 16

Prijavljivanje ispita mature

1. Kandidat prijavljuje ispit državne mature najkasnije petnaest (15) dana pre održavanja ispita.
2. Prijava za ispit državne mature popunjava se na obrascu koji se dobija u školi, a koji sadrži podatke o kandidatu.
3. Uz prijavu kandidat podnosi sledeća dokumenta:
 - 3.1. svedočanstva o završenim razredima više srednje škole;
 - 3.2. izvod iz matične knjige rođenih;
 - 3.3. diplomu više srednje profesionalne škole.

Član 17

Sadržaj ispita mature

1. Ispit državne mature sastoji se od:
 - 1.1. obaveznih predmeta: maternji jezik, matematika i strani jezik;

1.2. izborni predmeti predloženi od DPSM-a, a usvojeni od KDM-a.

1.3. kandidat se opredeljuje za izbor predmeta prema predviđenim rokovima od KDM-a.

2. Digitalizacija ispita državne mature uređuje se podzakonskim aktom.

Član 18

Kriterijumi ispita državne mature

1. Svi učenici/kandidati gimnazija koji su uspešno završili poslednju godinu opremaju se diplomom i podležu ispitu državne mature.

2. Svi učenici/kandidati koji su uspešno položili završni ispit profesionalnog obrazovanja opremaju se diplomom. oni koji žele da se upišu na IVO polaže ispit državne mature.

3. Prag prolaznosti na ispitu državne mature je četrdeset posto (40%).

4. Svi kandidati koji polože ispit državne mature, od KDM-a dobijaju svedočanstvo.

5. Oblik i sadržaj svedočanstva ispita državne mature, uređuje se podzakonskim aktom MONT-a.

6. Kandidati nezadovoljni postignutim rezultatima na ispitu državne mature, imaju pravo da pismeno odbijaju rezultat ispita, pre dobijanja diplome i da podležu ispitu državne mature u narednim rokovima.

Član 19

Obaveze Institucija visokog obrazovanja

1. Institucije visokog obrazovanja, su obavezne da priznaju postignute rezultate kandidata tokom višeg srednjeg obrazovanja i rezultate ispita državne mature.

2. Javne i privatne Institucije visokog obrazovanja nemaju pravo da registruju studente bez ispita državne mature.

3. Prijem studenata će se izvršiti na osnovu postignutih rezultata:

3.1. trideset posto (30%) tokom višeg srednjeg obrazovanja;

3.2. trideset posto (30%) na ispitu državne mature;

3.3. četrdeset posto (40%) na unutrašnjoj proceni akademskih jedinica.

Član 20

Mesto održavanja ispita

1. Mesto održavanje ispita mature određuje CKDM.

2. Prostorije u kojima se održava ispit mature mora da ispunjavaju sledeće uslove:

2.1. da imaju dovoljno prostora za neometano održavanje ispita;

- 2.2. da imaju dovoljno svetla i provetravanje;
- 2.3. da imaju informacione materijale i uputstva za normalno održavanje ispita;
- 2.4. da su nadgledane i obezbeđene da se kandidati podvrgnu polaganju ispita bez ometanja od drugih.

Član 21 **Poveravanje identiteta kandidata**

1. Proveravanje identiteta kandidata tokom ulaska na ispit državne mature vrši se putem službene dokumentacije za identifikaciju ili dokumenta koji je izdat od strane školske institucije.
2. Kandidatu se ne dozvoljava ulazak na ispit državne mature bez identifikacionog dokumenta.

Član 22 **Vreme trajanja ispita**

Vreme trajanja ispita određuje se na osnovu pitanja i formata testa odlukom KDM-a.

Član 23 **Objavljivanje rezultata ispita**

DPSM je obavezna da nakon donošenja rezultata ispita državne mature iste dostavi KDM-u za usvajanje i objavljivanje.

Član 24 **Pravo na žalbu**

Pravo na žalbu imaju svi kandidati koji nisu zadovoljni procesom njihovog vrednovanja.

Član 25 **Subjektat kojem se uručuje žalba**

1. Kandidat ima pravo da podnese žalbu:
 - 1.1. prvostepenom organu DPSM-a;
 - 1.2. drugostepenom organu Komisiji za predstavke i žalbe MONT-a.

Član 26 **Rok za podnošenje žalbe**

Rok za podnošenje žalbe prvostepenom organu je tri (3) dana nakon objavljivanja rezultata, dok drugostepenom organu je pet (5) dana kada je kandidat dobio odgovor na žalbu.

Član 27

Rok za donošenje odluke o žalbi

1. Rok za donošenje odluke na žalbu:

1.1. DPSM tri (3) dana.

1.2. rok za donošenje odluke Komisije za predstavke i žalbe MONT-a je pet (5) dana od dana kada je kandidat podneo žalbu.

Član 28

Čuvanje i arhiviranje

Čuvanje i arhiviranje dokumentacije ispita državne mature se vrši na osnovu važećih zakonskih odredaba o čuvanju i arhiviranju službene dokumentacije.

Član 29

Kaznene odredbe

1. Članovi Komisije u centrima testiranja, administrator, nadzornik i posmatrač ispita državne mature koji prekrši pravila o administraciji testa, kažnjava se prekršajno u iznosu od trista (300) € do petsto evra (500) €.

2. Članovi Komisije u centrima testiranja, administrator, nadzornik i posmatrač ispita državne mature koji otkriva tajnost teksta, kažnjava se novčanom kaznom od hiljadu (1.000) do tri hiljade (3.000) € kao i disciplinskim i krivičnim merama predviđenim Krivičnim zakonikom Kosova.

3. Kandidati koji tokom ispita državne mature prekrše pravila ponašanja, koja su utvrđena odgovarajućim uputstvima za ispit, poništava se test mature i podvrgavaju se polaganju ispita u narednim rokovima.

Član 30

Osnivanje Agencije

Nakon osnivanja Kosovske agencije za kurikule, standarde i procenu, prema Zakonu 04/L-032 o pre-univerzitetskom obrazovanju na Kosovu, odgovornost za organizovanje ispita državne mature prenosi se sa DPSM na Agenciju.

Član 31

Podzakonska akta

Ministarstvo obrazovanja, nauke i tehnologije u roku od tri (3) meseca nakon stupanja na snagu ovog zakona, donosi podzakonske akte za njegovo sprovođenje.

Član 32
Odredbe stavljanja van snage

Stupanjem na snagu ovog zakona, stavlja se van snage Zakon br. 03/ L-018 o završnom ispitu i ispitu državne mature.

Član 33
Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu petnaest (15) dana nakon objavljivanja u Službenom glasniku Republike Kosova.

Zakon br. 05/L- 018
14. decembar 2015.

Predsednik Skupštine Republike Kosova

Kadri VESELI